

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
WYŻSZEGO SEMINARIUM DUCHOWNEGO
TOWARZYSTWA SALEZJAŃSKIEGO W ŁĄDZIE NAD WARTĄ
W ROKU SEMINARYJNYM 2012/2013

1. WPROWADZENIE

Już z górą 60 lat w pocysterskim klasztorze w Łądzie nad Wartą funkcjonuje Wyższe Seminarium Duchowne Towarzystwa Salezjańskiego. Tutaj całe pokolenia salezjanów pod okiem rzeszy oddanych sprawie profesorów formowały się do pracy duszpasterskiej i wychowawczej z ludźmi młodymi. Kościół, co pokazują jego dokumenty, zawsze poświęcał sporo uwagi odpowiedniemu przygotowaniu przyszłych duszpasterzy w wymiarze duchowym, intelektualnym oraz pastoralnym. Otwartość na wyzwania współczesności, na zakorzeniony w Ewangelii i nauce Kościoła dialog ze światem i jego kulturą, na przewartościowania w sferze wychowania – to zadania, przed którymi staje środowisko seminaryjne. Dobre przygotowanie kapłanów, które ma wpływ na jakość i poziom życia duchowego wiernych, a jednocześnie formacja wychowawców młodzieży w duchu charyzmatu salezjańskiego – oto rola kadr Kościoła i Towarzystwa św. Franciszka Salezego. Stąd niezmiennie już tyle lat w oparciu o zasady formacji kapłańskiej w Polsce oraz wytyczne naszego zgromadzenia zakonnego trwa proces rozeznawania i rozwoju powołań oraz formacji duchowej i kształcenia młodych salezjanów oparty o system wychowawczy św. Jana Bosko.

2. WSPÓŁBRACIA WSPÓLNOTY FORMACYJNEJ

W roku akademickim 2012/2013 rolę rektora Wyższego Seminarium Duchownego Towarzystwa Salezjańskiego w Łądzie oraz przełożonego wspólnoty zakonnej sprawował ks. dr Ryszard Sadowski. Prócz niego, zarząd seminarium i Radę Domu stanowili: ks. dr Radosław Błaszczuk (katecheta), ks. dr Mariusz Chamarczuk (wikariusz dyrektora i prorektor ds. studiów), ks. dr Wojciech Gretka (wykładowca), ks. mgr Marcin Balawander (kierownik oratorium), ks. mgr Józef Dubinieć (ekonom), ks. mgr Piotr Przyborski (proboszcz) i ks. mgr Mariusz Słomiński (dyrektor salezjańskiej placówki opiekuńczo-wychowawczej „Dom Młodzieży” w Poznaniu).

Ponadto, w skład wspólnoty zakonno-seminaryjnej wchodził: ks. mgr Marek Babicz (od września 2010 r. kierownik biblioteki seminaryjnej), ks. mgr Czesław Banach, ks. mgr Robert Dmochowski (ekonom salezjańskiej placówki „Dom Młodzieży” w Poznaniu), ks. mgr lic. Apoloniusz Domański, ks. Władysław Grochal (długoletni kierownik biblioteki), ks. mgr Stanisław Jezierski (spowiednik), ks. mgr lic. Władysław Kołyszko (pracownik Ośrodka Duchowości Salezjańskiej w Łądzie, spowiednik alumnów i sióstr zakonnych, konferencjonista i rekolekcjonista), ks. dr Zenon Klawikowski (kierownik Ośrodka Duchowości Salezjańskiej w Łądzie), ks. mgr Józef Koszewnik, ks. mgr Bolesław Leciej (spowiednik i rekolekcjonista), ks. Tadeusz Piaskowski (proboszcz parafii w Kowalewie i spowiednik), ks. Władysław Zimnowodzki (wieloletni kapelan sióstr urszulanek) oraz 13 kleryków na I kursie, 17 kleryków na II kursie, 9 kleryków na III kursie.

3. WAŻNIEJSZE WYDARZENIA MINIONEGO ROKU AKADEMICKIEGO

Rok seminaryjny 2012/2013 w Łądzie zapoczątkowała inauguracja w dniu 29 września 2012 roku. Odprawiona została uroczysta Eucharystia w kościele parafialnym pw. NMP i św. Mikołaja (której przewodniczył przełożony Inspektorii św. Wojciecha ks. dr Marek T. Chmielewski), a po niej uczestnicy uroczystości zbrali się w Sali Opackiej. Gości przywitał Ksiądz Rektor, po czym Prorektor ds. studiów przedstawił sprawozdanie z działalności seminarium w poprzednim roku akademickim.

Wykład inauguracyjny pt. *Współpraca rodziny i szkoły w procesie integralnego wychowania młodego pokolenia* wygłosiła pani profesor Elżbieta Osewska. Wręczono także nagrodę im. ks. prof. Adama Duraka – w tym roku trafiła ona do rąk pana Pawła Bednarza, który w swojej pracy magisterskiej skupił się na roli krwi w liturgii Kościoła, a swoją refleksję oparł o film pt. *Pasja* w reżyserii Mela Gibsona.

Kolejnym punktem świętowania była immatrykulacja alumnów I-go roku, której dokonał przełożony Inspektorii św. Stanisława Kostki ks. Sławomir Łubian, wręczając indeksy i legitymacje seminaryjne trzynastu alumnom, a po niej głos zabrali m.in. pozostali Inspektorzy: ks. Dariusz Bartocha i ks. Alfred Leja, a także p. Arleta Pleśniak – wójt Gminy Łądek. Całość – po odczytaniu okolicznościowych listów – zakończono śpiewem *Gaudeamus igitur*.

Podobnie jak w latach ubiegłych, w minionym roku przedstawiciele WSD TS w Łądzie wzięli udział w różnych inauguracjach obchodzonych w wyższych uczelniach kościelnych i świeckich. Odwiedziliśmy: Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Wyższe Seminarium Duchowne Towarzystwa Salezjańskiego w Krakowie, Wyższe Seminarium Duchowne w Gnieźnie, Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Bydgoskiej im. bł. bp. Michała Kozala, Wyższe Seminarium Duchowne Zgromadzenia Misjonarzy Świętej Rodziny w Kazimierzu Biskupim, Wyższe Seminarium Duchowne Zgromadzenia Ducha Świętego im. bł. Ojca Jakuba Lavalą w Bydgoszczy oraz Państwową Wyższą Szkołę Zawodową w Koninie.

Spśród przeróżnych inicjatyw w obszarze działalności edukacyjnej i kulturalnej warto wymienić spotkanie z radcą ds. komunikacji społecznej ks. Filiberto Gonzalesem 20 września, koncert Orkiestry Filharmonii Poznańskiej i chóru „Poznańskie Słowiki” pn. *Viva Vivaldi* 30 września, akademię z okazji Dnia Papieskiego 13 października, obchody Dnia Edukacji Narodowej 14 października, następnie wieczór patriotyczny z okazji rocznicy 13 grudnia czy udział w V Konińskich Warsztatach Liturgiczno-Muzycznych. Na uwagę zasługuje działalność koła teatralnego alumnów, np. musical o św. Janie Bosko *A miłość jest z nich największa*, którego premiera odbyła się w Łądzie 31 stycznia. Był on później wielokrotnie prezentowany w różnych miastach. Podobną inicjatywą była inscenizacja pn. *Wszyscy jesteśmy Barabaszami*.

W kalendarzu odbywających się w Łądzie imprez kulturalnych nie mogło zabraknąć Festiwalu Kultury Słowiańskiej i Cysterskiej. Jego dziewiąta już edycja odbyła się w dniach od 8 do 10 czerwca 2013 roku pod hasłem *Królowie i biskupi*. Jak zwykle bogaty program obejmował sporą ilość prelekcji popularno-naukowych, filmy, koncerty, przedstawienia, gry i zabawy. Nie zawiedli uczestnicy, którzy tłumnie przybyli, by ciekawie spędzić wolny czas, obejrzyć średnio-wieczne rekonstrukcje czy skosztować cysterskiego jadła.

Corocznym, ważnym momentem w każdym wyższym seminarium duchownym są – wieńczące poszczególne etapy formacji seminaryjnej – posługi oraz święcenia diakonatu i prezbiteratu. 18 maja 2013 roku bp Wojciech Polak udzielił święceń prezbiteratu siedmiu diakonom, absolwentom naszego seminarium. Byli to: ks. Dawid Błażków, ks. Dariusz Dąbrowski, ks. Dominik Gręda, ks. Mateusz Kopaniecki, ks. Michał Kwiatkowski, ks. Krzysztof Tylutki i ks. Paweł Wątor.

Niecodziennym wydarzeniem była peregrynacja relikwii św. Jana Bosko – uroczystość ta w Łądzie odbyła się w dniach od 18 do 19 czerwca. Podobnie ogólnopolska pielgrzymka seminarzystów na Jasną Górę, którą zorganizowano z okazji Roku Wiary.

Osobne miejsce na mapie wydarzeń dydaktyczno-naukowych zajmują konferencje i sympozja. I tak 19 października staraniem ks. dra Radosława Błaszczyka zorganizowano XXVI Łądzkie Sympozjum Liturgiczne. Wykładowcy i uczniowie mieli też okazję do udziału w wydarzeniach wyjazdowych, np. III Międzynarodowym Sympozjum Resocjalizacyjnym w Trzcińcu 20 X 2012 r., VII Ogólnopolskim Kongresie dla Pedagogów i Psychologów Szkolnych w Warszawie 16 XI 2012 r., konferencji pn. *Książd Bosko i jego pedagogia* 24 XI 2012 r. w Szczecinie, sympozjum misjologicznym w Częstochowie w dniach 30 XI – 2 XII 2012 r., IX Sympozjum Naukowym w WSD – Łowicz 25 V 2013 r.

4. ALUMNI I KADRA DYDAKTYCZNO-NAUKOWA ORAZ PERSONEL ADMINISTRACYJNO-PORZĄDKOWY

W roku akademickim 2012/2013 w WSD TS studia realizowało 39 alumnów (I rok: 13, II rok: 17, III rok: 9). Formacja seminaryjna obejmowała cztery podstawowe wymiary: ludzki, duchowy, intelektualny i pastoralny. Wymiar pastoralny determinowany jest charyzmatem salezjańskim, ukierunkowanym na apostołat oraz wychowanie i edukację młodych ludzi.

Miesięczne i kwartalne dni skupienia, doroczne rekolekcje, zebrania Rady Domu oraz skrutynia to dobry czas weryfikacji wzrostu w wymiarze ludzkim, intelektualnym, duchowym oraz pastoralnym. Na co dzień klerycy przygotowywali się do pracy duszpasterskiej i pedagogicznej, angażując się również między innymi w działalność salezjańskiego oratorium w miejscowej parafii i spotkania formacyjno-powołaniowe w ramach tzw. weekendów z Księdzem Bosko. Niemalą rolę odegrały także tzw. wyjazdy powołaniowe do salezjańskich placówek w Polsce i za granicą (Berlin, Sztokholm). Niektórzy alumni udali się do Niemiec, Włoch i krajów byłego Związku Radzieckiego, gdzie w okresie wakacyjnym była okazja do szlifowania znajomości języków obcych. Pewnym novum były rekolekcje prowadzone w lutym przez ks. Wiesława Psionkę z pomocą alumnów w Zakładzie Poprawczym w Witkowie.

W roku akademickim 2012/2013 zajęcia dydaktyczne w ramach studentatu filozoficznego prowadziło sześciu wykładowców posiadających stopień naukowy doktora habilitowanego: ks. Grzegorz Hołub prof. UPJPII (wstęp do filozofii), ks. Tadeusz Kołosowski prof. UKSW (język łaciński), ks. Zbigniew Łepko prof. UKSW (antropologia filozoficzna), ks. Janusz Mączka prof. UPJPII (filozofia przyrody), ks. Jan Niewęglowski prof. UKSW (pedagogika i dydaktyka) i ks. Jan Pietrzykowski prof. UKSW (historia Kościoła). Zajęcia dydaktyczne prowadziło także trzynastu wykładowców ze stopniem naukowym doktora: ks. Radosław Błaszczuk (liturgika, język włoski), ks. Dariusz Buksik (psychologia rozwojowa), ks. Marek T. Chmielewski (salezjańska duchowość młodzieżowa), ks. Wojciech Gretka (metafizyka, historia filozofii starożytnej, historia filozofii nowożytnej, filozofia Boga, teoria poznania), ks. Kazimierz Gryżenia (historia filozofii współczesnej), ks. Stanisław Jankowski (Pismo św.), ks. Zenon Klawikowski (język włoski), Ewa Matyba (fonetyka), ks. Ryszard Sadowski (logika, metodologia nauk, proseminarium), ks. Maciej Sarbinowski (religiologia), ks. Dariusz Sztuk (język grecki), ks. Jarosław Wąsowicz (historia Kościoła), ks. Andrzej Wujek (historia filozofii średniowiecznej), a także dziesięć osób z dyplomem magistra: ks. Marcin Balawander (śpiew, chór, orkiestra), Marta Benk (muzyka kościelna, emisja głosu), ks. Józef Dubiniec (urbanitas sacerdotalis), ks. lic. Dariusz Dynak-Michalski (język łaciński), Mirosław Glazik (literatura chrześcijańska, teatr), Przemysław Kuchowicz (wychowanie fizyczne), Zbigniew Łuczak (język angielski), Eugeniusz Ochowiak (język niemiecki), ks. lic. Mariusz Słomiński (pedagogika specjalna), Barbara Wróbel (trening interpersonalny).

Obrazu całości pracy seminarium dopełniają pracownicy socjalno-gospodarczy. Należy im się podziękowanie za pracę na rzecz całej wspólnoty seminaryjnej. W omawianym roku byli to: Renata Ciubak, Henryk Dróbka, Jolanta Grzywińska, Iwona Kielichowska, Wiesława Kwiatkowska, Bogumiła Olejniczak, Henryk Smuśkiewicz, Barbara Stogińska, Barbara Szcześniak, Anna Tomczak, Grzegorz Woźniak, Zenon Woźniak.

5. KONTYNUACJA NOWEGO KIERUNKU STUDIÓW

W roku akademickim 2011/2012 w Wyższym Seminarium Duchownym Towarzystwa Salezjańskiego w Łądzie otwarto nowy kierunek studiów. Dotychczasowy, filozoficzny profil postnowicjatu został wzbogacony o kolejny, trzeci rok dydaktyczny i poszerzony o możliwość podniesienia kompetencji naszych kandydatów do kapłaństwa w zakresie pedagogicznym. Część alumnów seminarium stała się studentami Wydziału Nauk Pedagogicznych UKSW w Warszawie. Podejmując studia niestacjonarne w zakresie pedagogiki resocjalizacyjnej i opiekuńczo-wychowawczej, alumni, równoległe z wymogami studiów seminaryjnych, realizują przez trzy lata program studiów zgodny z wymogami Wydziału Nauk Pedagogicznych UKSW w Warsza-

wie (przedmioty, ilość godzin wykładowych, ćwiczeń, seminariów oraz konwersatoriów). Skutkiem podjęcia tej cennej inicjatywy jest możliwość uzyskiwania licencjatu na podjętym kierunku studiów. W roku akademickim 2012/13 działalność tę kontynuowano, a zajęcia dydaktyczne w ramach studentatu pedagogicznego prowadziło dziesięciu wykładowców posiadających stopień naukowy doktora habilitowanego: ks. Stanisław Chrobak prof. UKSW (teoretyczne podstawy wychowania), Piotr Gołdyn (historia myśli pedagogicznej), Barbara Kałdon prof. UKSW (pedagogika resocjalizacyjna), Jadwiga Kuczyńska-Kwapisz prof. UKSW (pedagogika specjalna), ks. Zbigniew Łepko prof. UKSW (filozofia społeczno-polityczna), ks. Jan Niewęglowski prof. UKSW (wprowadzenie do pedagogiki, dydaktyka ogólna), Krystyna Ostrowska prof. UW (patologia społeczna z elementami kryminologii), ks. Dariusz Stępkowski prof. UKSW (dydaktyka ogólna, teoretyczne podstawy kształcenia), Bogdan Szczepankowski prof. UKSW (pedagogika specjalna) oraz Wanda Zagórska prof. UKSW (psychologia rozwoju człowieka), jeden profesor z Włoch – ks. prof. dr Zbigniew Formella UPS (psychologia komunikacji), ponadto czternastu wykładowców ze stopniem naukowym doktora: ks. Zbigniew Babicki (pedagogika opiekuńcza), ks. Dariusz Buksik (psychologia społeczna), Andrzej Cimiński (technologia informacyjna z elem. statystyki), ks. Mariusz Chamarczuk (socjologia ogólna, socjologia edukacji, wybrane zagadnienia z KNS), ks. Marek T. Chmielewski (pedagogika chrześcijańska), Magdalena Czub (biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania), Anna Fidelus (metodyka pracy resocjalizacyjnej, profilaktyka społeczna, seminarium licencjackie), ks. Kazimierz Gryźnia (filozofia wychowania), ks. Piotr Marchwicki (psychologia kliniczna), ks. Ryszard Sadowski (metodologia pracy naukowej), Piotr Rzymiski (elementy psychiatrii dzieci i młodzieży), Bartłomiej Skowroński (metodologia badań pedagogicznych, rewalidacja niepełnosprawnych niedostosowanych społecznie), ks. Bogdan Stańkowski (pedagogika społeczna), Andrzej Stempniak (prawo rodzinne i opiekuńcze, wybrane zagadnienia z prawa karnego), a także siedem osób z dyplomem magistra: Magdalena Jelińska (psychologia rozwoju człowieka), Joanna Łazowska-Szczecińska (metodyka pracy opiekuńczo-wychowawczej, organizowanie i planowanie pracy w placówkach opiekuńczo-wychowawczych), ks. Stefan Makuracki (elementy prawa oświatowego), Małgorzata Podgórna (konwersatorium z wiedzy o teatrze), Marek Skoczylas (projekty opiekuńczo-wychowawcze), Mirosław Glazik (konwersatorium z wiedzy o teatrze), ks. Arnold Zimnicki (metodyka pracy pedagoga szkolnego, konwersatorium z metodyki gier i zabaw). Kontynuowano także praktyki studenckie. Odbyły się one m. in. w: Sądzie Rejonowym w Koninie i Słupcy, w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznym Fundacji „Światło” w Toruniu (na oddziale apalicznym), w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Szczecinie, w Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej w Pile, w Zespole Placówek Wspierana Rodziny „Szansa” w Kosewie, w Katolickiej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Łące, w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Trzciancu i w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Różanymstoku.

Po dwóch latach funkcjonowania kierunku pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i resocjalizacyjna widać, że pomysł dopełnienia dotychczasowych, ogólnych studiów z zakresu pedagogiki i filozofii o zagadnienia szczegółowe i specjalistyczne trafił na podatny grunt i sprawdza się w praktyce. Miniony rok to także zwieńczenie przez 9 alumnów studiów pedagogicznych w dniu 21 czerwca na Wydziale Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, gdzie odbył się (zdany pomyślnie przez wszystkich studentów) egzamin licencjacki. Pierwsi absolwenci tego kierunku z powodzeniem zakończyli roczne praktyki asystenckie, które odbywali już jako wychowawcy z pełnymi kwalifikacjami.

6. BIBLIOTEKA I CZYTELNA

W minionym roku akademickim do komputerowej bazy czytelników było zapisanych 1500 osób, a z tego książki wypożyczało 145 osób. Łącznie odwiedzili oni bibliotekę (czyli dokonali wypożyczenia lub zwrotu książki) 1300 razy. Ogółem czytelnikom wypożyczono 3600 książek. 63 osoby korzystające z usług biblioteki oraz czytelnicy na miejscu otrzymały dostęp do 380 książek i 43 woluminów czasopism. Stan księgozbioru w dniu 30 czerwca 2013 roku wynosił 126.100 wo-

luminów, czyli poprzez proces zmniejszania ilości duplikatów stan ten (w porównaniu z rokiem ubiegłym) zmniejszył się o 900 książek. W omawianym okresie prowadzono wymianę międzybiblioteczną z 45 bibliotekami seminaryjnymi, zakonnymi i świeckimi. Dzięki życzliwości redakcji półrocznika Towarzystwa Naukowego Franciszka Salezego „Seminare”, kontynuowano jego wysyłkę do 50 bibliotek teologicznych, seminaryjnych i zakonnych. Dzięki temu łódzka biblioteka otrzymuje w ramach wymiany międzybibliotecznej szereg wartościowych czasopism. W minionym roku kontynuowano wysiłek zmniejszenia ilości dubletów poprzez przekazywanie książek współbraciom książek, wymianę z innymi bibliotekami, sprzedaż książek do antykwariatu.

W związku z uruchomieniem w roku 2011 studiów licencjackich z pedagogiki położono większy nacisk na kupno książek z tej dyscypliny wiedzy. W tym celu zakupiono 200 książek o tematyce pedagogicznej, psychologicznej i socjologicznej (dla porównania w roku ubiegłym około 150 książek). Prenumerowano m.in. następujące tytuły nowych czasopism: Pedagogika Katolicka (wydaje KUL – wydział w Stalowej Woli), Pedagogika Ojcostwa (wydaje Uniwersytet Medyczny w Szczecinie we współpracy z KUL), Imago (wydaje fundacja w Poznaniu), Społeczeństwo i Rodzina (wydaje KUL Lublin). Ogółem z szeroko rozumianej pedagogiki oraz dyscyplin pokrewnych łódzka biblioteka prenumeruje lub otrzymuje drogą wymiany około 50 tytułów czasopism. Personel biblioteki stanowiło 2 księży, a pomocą służyło 2 alumnów.

7. ZAKOŃCZENIE

Rok seminaryjno-akademicki 2012-2013, choć przeszedł już do historii, był czasem wytężonej pracy wszystkich osób wchodzących w skład wspólnoty seminaryjnej: formatorów i wykładowców, alumnów, jak również całego personelu pomocniczego. Poszerzając to grono o wszystkie osoby przychylne seminarium, należy także im wyrazić wdzięczność i uznanie za życzliwość. Ich żywe zainteresowanie codziennym życiem naszego domu formacyjnego, konkretna i systematyczna pomoc modlitewna i materialna oraz przynależność do grona Przyjaciół WSD TS w Łądzie to dla nas cenny dar.

Ks. Tomasz Kościelny SDB
prorektor ds. studiów WSD w Łądzie